

Opět padělky ověřené našimi znalci?

Jeden skandál s padělanými dopisy ještě neskončil (padělky celistvostí, na které nedávno upozornil znalec J. Stupka) a už je tu další - a bohužel ještě mnohem větší! Jak jsme se totiž mohli přesvědčit, jsou v poslední době na zahraničních aukcích v řadě případů nabízeny padělky vzácných československých známek a celistvostí, v jejichž popisu je uváděno, že jsou ověřeny našimi předními znalci nebo dokonce mají mít i jejich atesty pravosti. Nejnověji jsme tyto padělky zaznamenali v listopadové dražbě firmy Feldman ve švýcarské Ženevě, tedy v jedné z nejvýznamnějších světových aukcí, honosící se řadou světových rekordů ve výši dosažených cen, v níž byla mimo jiné před lety například rozprodána i světová sbírka slavných známek ostrova Mauricius.

FRANTIŠEK BENEŠ

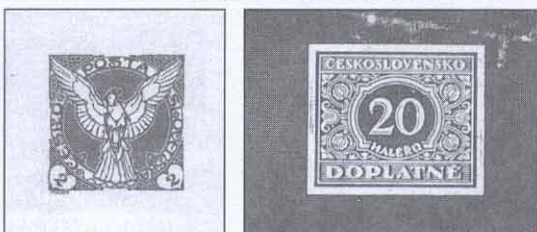
V katalogu listopadové aukce firmy David Feldman v Ženevě, která se konala ve dnech 17. - 22. 11. 2003, je nabízeno celkem 13 položek Československa I (známek, návrhů, zkusmých tisků a ce-

listvostí), z nichž však je řada padělků, což je zjevné už z pouhého jejich vyobrazení. To samo o sobě je vážný problém; za aleko závažnější však považují, že v popisu některých z nich je uvedeno: „cert. Karasek“, v jednm případě i „sign. Mrnak, Karasek, Pittermann“.

Podotýkám, že z okolností případu vyplývá, že otisky značky Mrňák, které se na uvedených položkách mají nacházet, jsou s největší pravděpodobností rovněž falešné - před padělky těchto značek na prakticky stejné padělané letecké celistvosti, jako jsou losy č. 31301 a 31303, varoval už ve Filatelii 5/93, na str. 185 ing. J. Karásek (obr. dole).

Dalším očividným případem je např. položka č. 31307, nabízená v aukci jako zkusmé tisky opatřené značkou Mrňák, kterou však podle vyobrazení ve skutečnosti tvoří patisky zhotovené (dvěma dnes už zesnulými brněnskými filatelisty) ze zneužitých štočků za počátkem 70. let, tedy v době, kdy byl už J. Mrňák několik let mrtev.

Los č. 31307 - údajně zkusmé tisky novinových a doplátňích známek, nabízené za 400 SFr - ve skutečnosti padělky (patisky) zhotovené po roce 1970; podle popisu v aukčním katalogu ověřené značkou Mrňák, který však byl v době jejich vzniku už několik let mrtev.

Pro nedostatek místa se dnes nemůžeme zabývat popisem všech v katalogu nabízených padělků čs. známek a celistvostí (i když by to nesporně bylo zajímavé a poučné), a tak se podíváme alespoň na některé.

Např. položky č. 31301 a 31303 (označené v popisu mj. „sign. Karasek“ resp. „cert. Karasek“ a vyvolávané po 1.000 švýcarských franků) jsou ve skutečnosti padělky leteckých dopisů I. emise - pomeňme v tuto chvíli řadu dalších znaků, které to dokazují, a poukaže jen na skutečnost, zjevnou už na první pohled: použité R-nálepky svými čísly 852 a 170 neodpovídají R-nálepкам skutečně používaným na poště Praha 1, kde byla k dispozici pouze číselná řada 1 - 50 (což je popsáno i v běžně dostupné literatuře, včetně už zmíněného článku J. Karáska - obr. vlevo).

Znalecké posouzení leteckých dopisů se známkami I. emise

V poslední době bylo předloženo ke znalecké expertize několik leteckých dopisů se známkami I. emise, tzv. prvních tří, které byly údajně dopraveny koncem roku 1903 a počátkem roku 1904 do Strasbourg, Paříže a Londýna.

Tyto letecké dopisy, pokud jsou pravé a byly skutečně letosy přepraveny, dostaly v současné době na filatelickém trhu vysokých finančních částek, ať v Kčs nebo zahraniční měně. Bývají rovněž zřetelně kolekciově aucte pozitivních známek, kde dosahují zřetelých výpůjček.

Jeden z předložených dopisů, jehož vyobrazení předešlé části článku přiloženo, byl posouzen odbornou profesí, která rozhodla o jeho pravosti. Jedná se o letecký dopis, který zřejmě má všechny znaky pravosti. Dopis, tzv. první let, údajně zaslán do Londýna, s adresou: Mr. Graham Pearson, 21, Matheson Road, West Kensington, LONDON W.14, má běžné kulaté razítko PRAHA 1 - 30. III. 21. rekomandovaný nálepkou Praha 1 - 3024 a leteckou nálepkou Praha - Londýn. Po provedení prohlídky a srovnáním s originálními dopisy tohoto druhu, však bylo zjištěno následující:

• Dopis je sporně autentický, tj. známkami emise Hradčan a celkové hodnotě 2,50 Kč s přílohami za leteckou dopravu do Londýna, tj. leteckou známku I. emise 28 Kč/1000 h nezodpovídá.

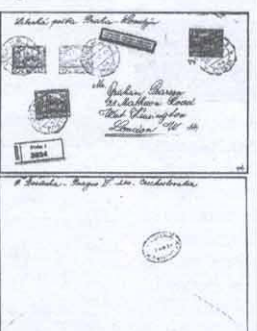
• Razítka PRAHA 1 - 30. III. 21 - 4a, ČSP je zfalšované, je provedeno reprodukcí technickou dodatečně die povrchového originálního razítka, které bylo používáno na listovní poště v Praze, Jindřichská ul.

• Letecká a Reco nálepka - Praha 1, 3024, byly nálepky rovněž dodatečně. Poznamenáváme, že nálepky s tímto výpočtem číselm v prvních leteckých dopisech nejsou známé, (mámám, 3 dvojnásobným číselm).

• Původní razítka, značné nečistě číselné. REGISTRE - AP 21 - oválné, bylo rovněž dodatečně provedené (zfalšované). Třetí druhí razítka nebyl vůbec používán. Jsou znám jen kulaté razítka z obdobným okrajem.

• Obě zkušební značky „Mrňák“, tj. letecké známky a na dopise v dole části, jsou velmi dokonalými padělky známky známé J. Mrňák, která jsou již delší dobu známá a byly publikovány před mnoha lety v odborném tisku. Závěr zřetelí celý dopis je umělé vyrobené za pomoci prvých známek a prvých nálepek a dopisem uvedenými padělanými dopisly - znaky, jak na přední, tak i na zadní straně předloženého leteckého dopisu.

• S ohledem na nálepkový případných dalších padělků v budoucnu neuvádím obrazově některé pravé znaky, stejně jako originální razítka PRAHA 1 - 4a, přílohy razítka Londýn i německé, ale o těchto podrobně. Neuvádím ani ověřeno

padělané zkušební značky „Mrňák“, kterou známé již více než 15 roky. Tato padělaná značka ale patří mezi jednu z nejpokročilejších ze známých čtyř druhů padělek.

Jen na okraj podotýkám, že značka Mrňák nikdy neoznámoval pravé letecké dopisy, nýbrž štočkové ve spodní části leteckého dopisu. Vždy držel značku pouze je kolekciově známce příslušné hodnoty.

Tento uvedený příklad poměrně velmi dokonalého padělku celého dopisu musí být důkladným zpozorněním všem sběratelům-specialistům a varováním před návratem koupí, všechny uvedené znaky se vyskytující celistvosti je v jejich vlastním zájmu nutno řešit, proji důkladnou expertizou. V případě pravosti jsou exempláře nejen zásadně odlišnými známkou znaky, ale je třeba vstříknout také pozor!

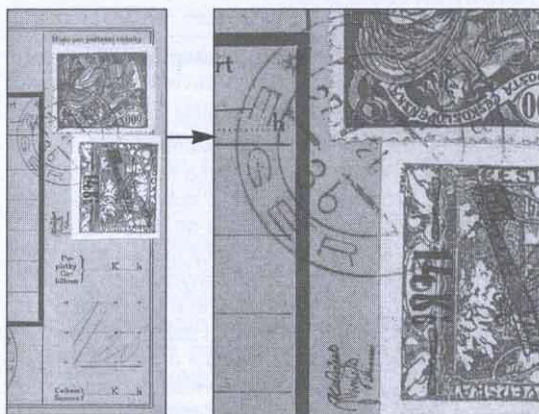
Ing. JAN KARÁSEK, VEDEHNÍ KOMISE ZNALCŮ SČF.

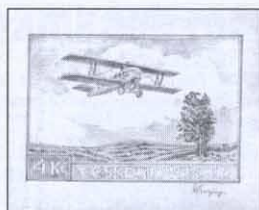

Los č. 31301 (nahore): údajně letecký dopis I. emise adresovaný do Paříže, nabízený za 1.000 SFr - ve skutečnosti celkový padělek celistvosti; podle popisu v aukčním katalogu je jeho pravost ověřena značkou a atestem Karásek (značka Mrňák je padělána a navíc umístěna v nesprávné poloze).

Los č. 31303 (na předchozí straně vpravo dole): údajně letecký dopis I. emise adresovaný do Londýna, nabízený za 1.000 SFr - ve skutečnosti celkový padělek celistvosti; podle popisu v aukčním katalogu je jeho pravost ověřena značkou Karásek (značka Mrňák je padělána, jak konstatuje i článek J. Karáska - na předchozí straně vlevo dole).

Položka č. 31300 (na níž jsou mj. otištěny i značky Karásek a Pittmann) je rovněž padělek, kdy z pravého běžného ústřížku průvodky byla odlepena spodní známka a namísto ní byla nalepena letecká známka Pof. č. L1, přes níž bylo dokresleno razítko. I zde prozatím pomýlím řadu dalších znaků svědčících o padělatelském zásahu a uvádím jen na první pohled zjevnou skutečnost, že padělatel „vytvořil“ neexistující razítko. Pouhým nahlédnutím do Monografie čs. známek (17. díl, svazek I, str. 247 - 8) lze totiž zjistit, že razítko „Cheb / Eger“ (bez číslice upřesňující konkrétní poštovní úřad v daném místě) neexistuje; vyskytují se pouze razítka „Cheb 1 / Eger 1“ a „Cheb 2 / Eger 2“ (jak je vidět na vyobrazení vpravo). A právě tyto číslice v razítku se jak v českém, tak v německém označení nacházely na odlepené známce, zatímco na známce dodatečně dolepené chybí.

Losy č. 31298 a 31305 - údajně kresby rytce K. Seizingera, nabízené za 1.000 švýcarských franků za kus - podle mého názoru ve skutečnosti velmi neumělé padělky zhotovené dodatečně někým, kdo ani neuměl pořádně kreslit (kdyby byl K. Seizinger skutečně tak špatný kreslíř, nikdy by nemohl vytvořit své dokonalé rytiny; údajných Seizingerových kreseb známek - podle mého názoru však téměř vždy padělků - bylo za poslední roky v různých aukcích u nás i v cizině nabídnuto tolik, že by ve své době nejspíš nemohl dělat nic jiného...). Podle popisu v aukčním katalogu je však pravost obou vyobrazených exemplářů (a dále i jednoho nevyobrazeného) údajně ověřena atesty znalce J. Karáska.

Musím bohužel konstatovat, že tím výčet padělků čs. materiálu (údajně ověřených našimi znalci) v uvedené aukci nekončí. Je přitom veřejným tajemstvím (a i zástupce firmy Feldman to v neformálním rozhovoru potvrdil), že tyto padělky do našich i zahraničních aukcí dodává jistý známý český sběratel, obchodník a v poslední době i filatelistický činovník (to vše v jedné osobě), který tím - bohužel opakovaně a už řadu let - v podstatě beztravně nejen podvádí kupující, ale současně i poškozují jméno SČF a jeho komise expertů a obecně i české filatelie v zahraničí.¹⁾

Domnívám se, že jde o mimořádně vážnou situaci, kterou ovšem vzhledem k tomu, že se v současné době po řadu měsíců nekonalo žádné plenární zasedání Komise expertů, nemohu v jejím rámci projednat ve smyslu jejího Statutu. Proto jsem se rozhodl uvedené skutečnosti popsat v časopisu Filatelie, přičemž výslovně upozorňuji, že se nevjadřuji jako člen Komise expertů, ale pouze jako soudní znalec z oboru filatelie a znalec Filatelistické zkušebny Domu filatelie. Příslušnou informaci o výskytu podělků jsem zaslal rovněž aukční firmě Feldman a orgánům SČF.

Neblahá činnost padělatelů a distributorů padělků se dotýká nás všech, a to i když jsme se nestali přímo jejich obětí. Kromě toho, že okrádají oklamané kupce, způsobují totiž i řadu dalších negativních dopadů. Například i když se hned nezjistí, že jde o falzum (protože kupující padělek založí do sbírky, kde nerozpoznán může ležet léta), přesto z trhu v důsledku toho ubude další koupěschopný zájemce a tím obecně klesají ceny stejných, ovšem pravých položek. Důkazem toho je výrazný pokles cen třeba právě čs. leteckých celistvostí I. emise v posledních letech: např. mimořádně

¹⁾ Přitom to v jeho případě rozhodně není poprvé - vždýl jeden z mezinárodních skandálů spojených s prodejem padělaných čs. leteckých celistvostí v zahraničí se kolem něj rozpoutal už před patnácti lety, v roce 1988, a pro tyto podvody byl dokonce vyloučen ze dvou filatelistických společností v USA - Society for Czechoslovak Philately a APS.

ZNALECKÁ HLÍDKA

Lot	Photo	Czechoslovakia	Cat. N°	Est. SFr
31297	⊙ 175	10H red (ovpt type I), used, cert. Pytlíček, sign. Mrnak, Gilbert, (Mi € 2'000)	98	800
31298	E 175	1928 ESSAY: Pencil drawing by engraver Seizinger for 30H Republic Anniversary, similar to final adhesive (value tablet round), sign. Seizinger 15.11.27, v.fine & rare, cert. Karásek	267	1'000
31299	E	1938 ESSAY: Pencil drawing by engraver Seizinger already in nearly final design for 50H value of 1938 min sheet of 'Stamp Exhibition 'PRAGA 1938', sign. Seizinger, v.fine, rare, cert. Karásek	398	1'000
31300	→ Δ 177	14Kc on 200H ultramarine + addit. 600H violet tied to parcel clip by 'CHEB EGER 27.4.21' cds, rare usage of the last days of validity, sign. Mrnak, Karásek & Pittermann	192A	300
31301	→ ⊗ 175	24Kc on 500H brown + addit fkg 50H viol + 200H blue tied to reg airmail cover by 'PRAHA 1 19.11.20' cds to Paris, v.fine, sign. Mrnak & cert. Karásek	193A	1'000
31302	→ ⊗ 177	24Kc on 500H brown + addit 125H Masaryk (2) tied to reg airmail cover to PARIS by 'KRAL.VINOHRADY 1 25.3.21' cds, v.fine	193A	1'000
31303	→ ⊗ 177	28Kc on 1000H purple + addit fkg 200H blue + 50H chain breaker tied to reg air mail cover by 'PRAHA 30.3.21' cds to LONDON, v.fine, sign. Karásek & Mrnak	194A	1'000
31304	→ ⊗ 177	1Kc red to 3Kc purple & 5Kc brown tied to reg. ZEPPELIN card for 8th South-America flight via Berlin (w red cachet 'Anschlussflug zur 8. Sü-Amerikafahrt 1932 Berlin - Frdrchshfn.) by 'OLOMOUC 1 7.10.32' cds to Recife (Brazil), v. fine, scarce	304/308	500
31305	E → 177	4Kc ESSAY: Pencil drawing by Seizinger in nearly final stage of the issued adhesive, sign. Seizinger, rare, cert. Karásek	307	1'000
31306	→ ⊙	1930 Airs 5Kc (115) & 10Kc (84), with diff types & shades, all used	308-09	300
31307	E (*) 177	2H Newspaper adhesive proof in ochre-brown & brown-orange + 2H delivery adhesive in grey, green, red, blue & black, all single die proofs on chalky paper, also 3 single die proofs for postage due issue 1928 20H in blue & red (2), all sign. Mrnak	11,13	400

Popisy losů v aukčním katalogu Feldman - údajně vzácných čs. známek, návrhů, zkusmých tisků a celistvostí - ve skutečnosti však až na výjimky padělků ke škodě sběratelů.

vzácný dopis z prvního dne vydání, odeslaný z Tereziána, byl v letošní jarní aukci Profil prodán za pouhých 20.500 Kč, zatímco před několika lety byl stejný dopis prodán za bezmála trojnásobek. A pokud se naopak vyskyt padělků - skutečně nebo i jen údajně - ověřených znalci záhy zjistí, jsou sběratelé samozřejmě zneklidnění a jejich důvěra a chuť investovat do obdobného zboží obecně klesá. Na padělků ústřížků průvodek s leteckou známkou I. emise, nabízené v poslední době v různých aukcích, doplatil ve 27. aukci Profil jeden z mála skutečně pravých takovýchto ústřížků - namísto očekávaných 15 až 20.000 Kč byl přiklepnut za pouhých 5.000 Kč, a prodávající tedy utrpěl značnou škodu. Ale nemůžeme se divit - když sběratelé vidí, že jsou se znaleckými značkami a atesty veřejně nabízena očividná falza (a znalci přitom důrazně neprotestují, když je případně zneužitá jejich padělaná značka), vidí pak čerta za každým rohem a obávají se, že budou napáleni i oni.

V popsáných případech padělků v aukci Feldman chci pevně věřit, že i všechny značky (a atesty) uvedených znalců byly zfalšovány. Tím se však naskytá dobrá příležitost padělatele a distributora padělků odhalit a veřejně na něj upozornit. Pokud jsou totiž značky Karásek a Pittermann na uvedených položkách v aukci Feldman padělané (stejně jako atesty Karásek), pak je třeba, aby se oba tyto znalci a samozřejmě i Komise expertů SČF a případně i vedení Svazu filatelistů okamžitě důrazně ohradili, tuto skutečnost zveřejnili v našem i zahraničním filatelistickém tisku a na internetu, a podnikli právní kroky proti prodeji uvedených padělků - včetně trestního oznámení. Jde

přeče o dva vysoce postavené znalce, navíc zapojené v mezinárodních znaleckých strukturách FIP, a jistě i proto žádná významná aukční firma nebude chtít být spojována s prodejem padělků a ochotně poskytne potřebné informace o tom, kdo jí je do dražby dodal.

Jen na okraj a pro úplnost zmiňuji druhou možnost, že by značky obou znalců na uvedených falzech (jakož i atesty) mohly být pravé (i když si to u tak primitivních padělků ani nedovedu představit). I pak by to bylo třeba uzнат, zveřejnit, vysvětlit chybu - a nejspíš z toho i vyvodit osobní závěry. Ale hlavně veřejně uvést, komu konkrétně právě tyto padělků znalci ověřili.

Samozřejmě bychom si jistě všichni přáli, aby pravdou byla první možnost a pověst našich znalců i české filatelie jako celku neutrpěla další šrám. I kdyby se však ukázal opak, je zde jedinečná možnost distributora uvedených padělků (a zřejmě současně i jejich výrobce) veřejně odhalit. Jinak totiž se svými draze nakoupenými a milovanými známkami dřív nebo později dopadneme jako sběratelé výtvarného umění, jehož jsou na našem trhu odhadem tři čtvrtiny padělků, i když snad všechny jsou opatřeny hned několika znaleckými posudky pravosti... ■

Stručně o autorovi:

JUDr. Ing. František Beneš, CSc. (48), filatelistický znalec, obchodník a publicista. Je soudním znalcem v oboru filatelie, znalcem Filatelistické zkušebny a řádným členem Komise expertů SČF a zkušebním znalcem pro obor ČSR I a II, ČR a protektorát ČaM. Působí v pražském Domě filatelie.